Посіяв Максим пшеницю. Пшениця добре зародила. Максим покосив її і позвозив у клуню. При кінці всі колосочки зібрав граблями, а зерна віником. Залишилося тільки одне зернятко, і його разом знайшли миша і горобець.

Горобець

— Я перший побачив зернятко! А мишка:

— Ні, не ти, а я перша!

Сварилися, сварилися, нарешті пішли судитися.

Суддя ніяк не міг розсудити і послав їх до царів: мишу до лева, а горобця до орла. Лев каже:

— Авжеж, миша перша побачила зерно. Горобець літає вгорі, а миша нишпорить по землі. Тут і судити нема чого.

Орел повинен був із цим погодитися, але саме тоді він дуже ворогував із левом і думав:

— Підожди, — я тобі віддячуся. Підіймуся високо вгору і впаду тобі просто на голову. Не минути тобі лиха.

Злетів орел угору, заховався ген за сині хмари, та лев здогадався і сів на скелі біля своєї підземної палати. Орел зненацька як упаде на нього, а він — шусть під скелю. Орел ударився об камінь і

поламав собі крила.

На той час ішов Максим із рушницею і побачив, що лежить орел із перебитими крилами.

— Треба його добити, — міркує собі, — нехай не мучиться бідолаха.

Тільки націлився, як орел почав благати:

— Не вбивай мене, чоловіче добрий, я тобі прислужуся. Візьми мене з собою і щодня давай живу гуску; як загояться мої крила, я тобі неабияк віддячуся.

Максим згодився і взяв орла до себе. Цілий рік давав йому щодня живу гуску. Перевів усі гуси, далі почав купувати. Майже все своє добро витратив на їжу орлові.

Минув рік, орел і каже:

— Вже мої крила погоїлися, зміцніли, і пір'я відросло. Настав час послужити тобі. Сідай на мене.

Максим сів. Прилетіли вниз, у ліс. А там сім велетенських дубів, усі з одного кореня. Орел поставив Максима під найбільшим дубом та й каже до нього:

— Прив'яжи себе якнайміцніше, щоб я мимоволі не поніс тебе вгору. Розіб'ю всі дуби, тільки твій залишиться цілий.

Максим прив'язав себе мотузками як-найкріпше, і орел почав швидко-швидко підійматися, аж врешті зник з очей. А потім як упаде з висоти — загули вітри, здійнялася буря, геть поламало дуби і стерло їх на полову. Залишився лиш один, той, що до нього був прив'язаний Максим.

— Це подяка за твою ласку до мене, — каже орел. — Відтепер ти стаєш велетнем, і ніяка сила не переможе тебе.

Орел знявся і зник у хмарах, а Максим почув, що по його жилах тече якась незвичайна сила. Розправив плечі, щоби розірвати мотузки — і висмикнув дуба з корінням.

— А що як я повештаюся по світі і спробую знайти людей, дужчих від себе, — подумав собі.

Пішов Максим. Уже в чужий край зайшов. Дивиться, стоїть дуже вбога хатина, а в ній сидить чоловік у драній одежі й плаче.

— Чого ти плачеш? — питає Максим чоловіка.

— Як мені не плакати? Усе добро, що є у мене,

— це кінь, та й той гине. Внадився до стайні чужий віл та все поїдає, що наготую для коня. Страшно навіть підійти до нього: візьме на роги

— тут і смерть.

Максим зайшов до стайні. Бачить, віл виїдає все з жолоба, а кінь і ворухнутися боїться. Віл страшний: голова, як діжа, очі, як добра диня, а роги, як коли, стирчать із лоба... Подивився Максим та як схопить вола за роги — так і перекинув через тин. Усі кістки потрощив.

Йде далі. Бачить: хлібороб оре. Шкапа ледве-ледве ноги волочить.

— Помагай Біг! — гукає. — А чи багато за день вибреш, земляче?

— Де там багато! Ореш, ореш, а й упруга за день не вибреш.

Максим відв'язав конячку, запрягся сам і швидко зорав із чоловіком цілісіньке поле.

Попрощався й пішов. Іде — бачить, дідок везе тачку з камінням. Крехтить дідусь, не може. Узяв Максим тягар на плечі, відніс, куди було треба, та й помандрував собі далі. Дійшов до річки, прямує берегом та думає:

— Вже смеркається — де ж я буду ночувати? Аж зирк — по тім боці стоїть хата.

— Добре було б там переночувати, та ба — як річку перейти?

Роздивляється навкруги, бачить, величезний дуб стоїть. Смикнув за стовбур і видер його з корінням. Перекинув дерево через річку і, мов по мості, перейшов по ньому на другий берег.

В хаті на лаві сиділа баба й пряла ведмежу шерсть.

— Помагай-бі, бабусю!

— Спасибі, синку!

— А чи не можна у вас переночувати?

— Ласкаво просимо. Незабаром сини мої повернуться, то разом і повечеряємо.

Недовго довелося ждати синів.

Прийшов перший — сім живих оленів привів. Другий — сім убитих ведмедів. Третій — сім величезних осетрів приволік.

Мати розпалила в печі, зварила цілого осетра, засмажила цілого ведмедя. Подала на стіл вечерю.

Коли миски спорожніли, Максим каже:

— Мені, бабусю, ще їсти хочеться.

Старший син підморгнув матері, й вона зварила ще одного осетра і спекла ще одного ведмедя.

Брати здивовано перезирнулися, коли побачили, як Максим взявся до їди і все поїв.

— А що, сини мої,— звернулася стара, — гостя свого ви погодували, тепер покажіть йому свої іграшки.

Всі четверо сіли по кутках, а Максима посадили посередині. Взяли два двосотнарові тягарі й почали їх кидати один одному через плече. Кидають та регочуться, мов діти.

Максим почекав, поки вони втомляться, а тоді взяв тягарі та й почав перекидати їх з руки на РУКУ-

Господарі тільки ахнули з дива.

Полягали спати і скоро захропіли. Від того хропіння захиталися двері, задрижали вікна, зарухалися стіни.

Від такого гуку Максим не міг заснути. Довго перевертався з боку на бік, а тоді як зітхне! Зірвалася з хати стеля й покрівля — мало не впали всім на голову, та Максим встиг скочити на ноги, підперти їх плечима і поставити на своє місце.

Брати і бабуся спали так міцно, що нічого не почули. Лише вранці довідалися від Максима про нічну пригоду.

— Гей, синку! — каже бабуся. — Велика у тебе сила! Не вештайся ти по чужих світах, не розтрачуй її даремно, а йди до тих людей, між якими родився, та обороняй їх від лиходіїв, що не дають їм розвивати орлині крила!

Бабуня поклала руку на плечі Максима і щиро подивилася йому у вічі.

Послухав Максим бабусиної поради, вернувся в рідний край і став допомагати своєму народові звільнитися від ворога, що гнобив його. А коли Максимові хто говорив про кращі землі, багатші міста, відповідав:

— З цієї землі я взяв свою силу і тільки їй віддам усю міць своєї душі й тіла.